

Zeer Geheim

MINISTERRAAD

Ex.nr. 29

Nr. 4661

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 18 april 1969 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags
en 's avonds voortgezet

Aanwezig: minister-president De Jong en de ministers
Bakker, Beernink, De Block (de punten 2c ged.,
4c, 4i t/m 14), Klompé, Lardinois, Polak, Schut,
Den Toom, Udink, Veringa en Witteveen (Afwezig
zijn de ministes Luns en Roolvink)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Grapperhaus (punt 4c), De Koster, Kruisinga
en Van Son (de punten 1 t/m 4b, 4d t/m 4i)

Secretaris: drs. J. Middelburg
Notularis : mr. J. P. M. H. Merckelbach

1. Notulen

a. Notulen van de vergadering van 2 april 1969

Wijzigingen: zie bijlage I.

b. Notulen van de vergadering van 3 april 1969

Wijzigingen: zie bijlage II.

c. Notulen van de vergadering van 11 april 1969

Wijzigingen: zie bijlage III.

2. Mededelingen...

vrijkomende bedrag in ESRO-projecten te steken. Staatssecretaris De Koster is het wel met minister Veringa eens dat Nederland beter alle aandacht op ESRO kan concentreren, zeker nu de draagraketten toch in de Verenigde Staten kunnen worden aangekocht.

Minister De Block merkt op dat het nog maar de vraag is of de Verenigde Staten bereid zullen zijn draagraketten voor commerciële doeleinden beschikbaar te stellen. Spreker heeft er voorts bezwaar tegen dat de indruk wordt gevestigd als zou Nederland geen enkel profijt van de ELDO-projecten hebben. Men moet niet vergeten dat 73% van de Nederlandse bijdrage in de vorm van orders voor de Nederlandse industrie is terugontvangen.

Minister Bakker is het met staatssecretaris Van Son eens dat de interne coördinatie van het ruimtevaartbeleid, ook op ambtelijk niveau, te wensen overlaat. De bijzonder ingewikkelde organisatorische structuur op dit terrein is zeker aan een drastische vereenvoudiging toe.

De minister-president merkt op dat de Nederlandse deelneming aan ELDO en ESRO nader ter sprake zal komen, als van de raad een beslissing wordt gevraagd. Spreker stelt voor de organisatorische opzet van het ruimtevaartbeleid, aan de hand van een voorstel uit het informele ministeriële overleg over het wetenschapsbeleid nader in de raad te bespreken. De raad besluit aldus.

4 o. Voorstellen van de Europese Commissie inzake de verwerking van magere melkpoeder en boter tot veevoeder (Brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken dd. 16 april 1969, nr.70462, met bijlagen)

De minister-president deelt mede dat deze morgen een voorgesprek tussen een aantal ministers is gehouden over het voorstel van de Europese Commissie om de verwerking van ondermelk en magere melkpoeder tot veevoeder voor varkens en kippen en de verwerking van boter tot veevoeder voor kalveren te subsidiëren. Dit voorstel zou ondermeer tot gevolg hebben dat het gebruik van vismeel, dat in belangrijke mate uit ontwikkelingslanden wordt geïmporteerd, terugloopt. Er is nu aan minister Lardinois gevraagd in Brussel een oplossing te bepleiten in de richting van een communautair voedselprogramma voor de ontwikkelingslanden. Deze verklaarde zich hiertoe bereid, maar merkt daarbij op dat met het Commissievoorstel zal moeten worden ingestemd, als de andere vijf niet bereid zijn het Nederlandse voorstel te volgen. Aangezien de andere vijf zich reeds voor het Commissievoorstel hebben uitgesproken, moet het hoogst onwaarschijnlijk worden

geacht dat de...

geacht dat de oplossing in de richting van een communautair voedselprogramma nog een kans maakt. Spreker is daarom van oordeel dat Nederland een hard standpunt moet innemen en gewoon moet weigeren aan dit Commissievoorstel mee te werken.

Minister Lardinois herinnert eraan dat hij al jaren heeft gepleit voor een communautair voedselprogramma met melk. Dit is temeer noodzakelijk nu de Verenigde Staten als leverancier van melkpoeder aan de ontwikkelingslanden zijn uitgevallen. Het verheugt spreker dat minister Udink voor de jaren 1970 en 1971 mogelijkheden ziet tot een communautair voedselprogramma te komen en spreker zal dan ook een krachtig pleidooi houden om in deze richting een oplossing te zoeken. Hij wijst er voorts op dat ondermelk de traditionele voeding voor varkens is en dat met name in Denemarken maar ook in West-Duitsland, Frankrijk en in de Ardennen de varkens hoofdzakelijk met ondermelk worden gevoed. Nederland voert meer ondermelk in dan het zelf produceert. Het afzetten van ondermelkpoeder op de wereldmarkt brengt minder op dan wanneer deze ondermelk aan de varkens wordt gegeven. Spreker erkent dat de bevolking in vele ontwikkelingslanden lijdt aan een ernstig proteïnegebrek, maar het is om organisatorische redenen onmogelijk op korte termijn 200.000 ton magere melkpoeder alsnog naar de ontwikkelingslanden te zenden. Het is wel mogelijk de produktie van het tweede half jaar van 1969 voor voedselhulp te bestemmen. Wanneer de oude voorraad magere melkpoeder thans niet in veevoeder wordt verwerkt, zal zij bederven. Spreker zou daarom willen voorstellen, voor wat betreft de oude voorraden het Commissievoorstel te volgen, maar daaraan te koppelen dat een belangrijk deel van de lopende produktie voor voedselhulp moet worden bestemd.

Minister Witteveen herinnert eraan dat Nederland tegen de inleveringsregeling voor magere melkpoeder bezwaar heeft gemaakt, omdat deze tot extra-kosten zou leiden, hetgeen door de Commissie werd ontkend. Thans doet de Commissie een voorstel dat Nederland f.40 mln zou gaan kosten. Spreker heeft er ernstig bezwaar tegen dat de EEG op deze wijze steeds het overschotprobleem uit de weg gaat. Nu in Brussel is afgesproken de melkprijs maar voor drie maanden vast te stellen en de nader uitgewerkte alternatieven vóór 1 juli te bekijken, heeft spreker er groot bezwaar tegen in deze tussenperiode al een stuk in de verkeerde richting te gaan. Hij meent dat thans een zuivelhulpprogramma moet worden opgesteld en dat verdere beslissingen moeten worden aangehouden tot 1 juli.

Staatssecretaris De Koster wijst erop dat met name Chili en Peru bij de onderhandelingen over de Kennedy-ronde met veel moeite hebben weten te bereiken dat de buitenrechten van de EEG op vismeel werden verlaagd

van 4 naar 2%.

van 4 naar 2%. Door het Commissievoorstel te volgen zou deze concessie van de EEG praktisch ongedaan worden gemaakt.

Minister De Block vraagt of Nederland gehouden is tot medefinanciering, als de vijf andere landen eenzijdig zouden besluiten het Commissievoorstel te volgen. Minister Lardinois antwoordt hierop bevestigend. Er zijn geen nationale zuivelvoorraden meer en voor de afzet bestaat een gemeenschappelijke regeling die communautair wordt gefinancierd. Spreker wijst er voorts op dat de import van vismeel in de EEG in tien jaar is vereenvoudigd van 350.000 ton tot 1.050.000 ton, omdat het voeren van magere melk aan de varkens is afgenomen. Het gaat er thans om dit proces wat terug te draaien, om de veehouderij zo effectief mogelijk te maken. Hij herinnert er voorts aan dat verleden jaar geen enkel land heeft beweerd dat de inleveringsregeling voor magere melkpoeder niets zou kosten, maar dat er wel op is gewezen dat de inleveringsregeling niet zou werken, wanneer men met een overschotpositie wordt geconfronteerd zonder dat er een drempel in de markt is. Spreker heeft er bezwaar tegen om, zoals door minister Witteveen is voorgesteld, deze zaak open te houden tot 1 juli. Wanneer men dit doet, zal de druk om na 1 juli tot een nog kostbaarder beleid over te gaan alleen maar groter worden.

*o
-o
Aktuele Pi-
concessie*

Minister Udink vraagt of over het Commissievoorstel bij ~~gewone~~ meerderheid moet worden beslist, in welk geval de discussie verder weinig zin heeft. Spreker wijst er voorts op dat voor een voedselhulpprogramma in 1969 geen geld beschikbaar is. In 1970 en 1971 kan hij hiervoor wel een bedrag vrijmaken. Minister Witteveen blijft het onjuist achten de overschotten weg te werken door in feite de veehouderij te subsidiëren. Men moet juist naar wegen zoeken om de produktie te beperken.

Minister Lardinois wijst erop dat het eenvoudig noodzakelijk is de oude voorraden weg te werken, omdat in de koelhuizen geen ruimte meer is. De boter kan voor een deel worden weggewerkt door deze te verwerken in ghee dat in de Arabische landen wordt geconsumeerd. Dit is echter de laagste aanwending (opbrengst f.0,45 per kilo). Het verwerken van boter in veevoer voor de kalveren en het beschikbaar stellen van boter aan het leger levert meer op (f.0,70 per kilo). Spreker herinnert eraan dat hij met Kerstmis en Pasen partijen koelhuisboter op de markt heeft gebracht. Dr. Mansholt heeft de suggestie gedaan de boterprijs per kilo met f.2,25 te verlagen, in welk geval de ~~boter f.6 per kilo~~ zou opbrengen. Maar dit kost de gemeenschap DM 2 mld meer dan wanneer het tegenwoordige systeem wordt gehandhaafd. Spreker ziet wel een tussenoplossing door de kiloprijs met f.1,25 te verlagen, hetgeen de gemeenschap weinig meer zou gaan kosten. Hij antwoordt

→ extra af te zetten boter min
f6 per kg.

op een vraag...

op een vraag van minister Bakker dat de vraag naar boter, althans in Nederland, zeer elastisch is. Wanneer de boterprijs met 1/3 zou worden verlaagd, neemt de consumptie met 50% toe. In Frankrijk en West-Duitsland is de vraag naar boter echter onelastisch. Spreker antwoordt op de vragen van de ministers Udink en De Block dat de beslissing over deze Commissievoorstellen in theorie een meerderheidsbeslissing is, maar dat zij in feite steeds met unanimiteit wordt genomen. Hij zegt naar aanleiding van enkele nadere suggesties van de minister-president en minister Witteveen dat hij bereid is in Brussel te bepleiten het voorstel van de Commissie inzake de verwerking van ondermelk en magere melkpoeder tot veevoeder zowel in de tijd als in de omvang te beperken. Verder zal hij voorstellen in 1970 en 1971 een gemeenschappelijk zuivelhulpprogramma op te zetten. Spreker zal ook de Europese Commissie wederom toestemming vragen een partij koelhuisboter op de markt te brengen. De hieraan verbonden kosten zouden kunnen worden gedekt uit het bedrag van f.130 mln dat door de schorsing van de investeringsaftrek beschikbaar is gekomen. Tenslotte zou spreker, ten laste van het landbouwegalisatiefonds, 10.000 ton boter willen afzetten aan de voedingsmiddelenindustrie. De minister-president stelt voor de beraadslaging thans te sluiten en de formulering van het door Nederland in te nemen standpunt te delegeren aan de ministers Lardinois, De Block, Witteveen en spreker. De raad besluit aldus.

4 p. Wereldvoedselcongres 1970 in Den Haag

Minister Lardinois deelt mede dat de Koningin het wereldvoedselcongres, dat de tweede helft van juni 1970 in Den Haag wordt gehouden, zal openen. De inzamelingsactie onder het bedrijfsleven ter dekking van de helft van de kosten van het congres, die f.600.000 zou moeten opbrengen verloopt naar wens. Thans heeft het bedrijfsleven reeds een bedrag van f.500.000 bijeengebracht.

4 q. Buitenlandse groepsreizen van politiefunctionarissen

Minister Polak deelt mede dat een reisbureau een "studiereis" voor politiefunctionarissen heeft georganiseerd naar de Verenigde Staten. Een aantal gemeenten hebben politiefunctionarissen voor deelneming aan deze reis aangewezen. Spreker heeft een overeenkomstig verzoek

van de rijkspolitie...